

[Diderichsen.]

derskrive en begæring om et indgreb af denne art sammen med den ansøgende. Dette skulle vel også, hvis værgen kender sin opgave, begrænse mulighederne for, at der i forbindelse med udskrivning som omtalt kan lægges et urimeligt pres på patienten. Derimod kan det jo ikke hjælpe meget på ægteskabslovens urimeligheder. De helt særlige tilfælde, som omtales i § 9, stk. 1, hvor værgen på egen hånd kan fremsætte begæringen, må formentlig blive de rene undtagelsestilfælde. Under forudsætning af, at bestemmelsen kun anvendes i meget sjældne tilfælde, som jo i øvrigt skal bedømmes af de nedsatte samråd, kan man vel sige, at bestemmelsen dækker de undtagelsestilfælde, der er fra enhver regel, når det drejer sig om menneskelige forhold.

Liberalt centrum vil således kunne tiltræde de fremskridt, som lovforslaget indebærer i retning af at gennemføre frivillighedens princip, således at et indgreb af denne art ikke kan foretages på en person, som ikke ønsker det. Men hvorledes ligger det nu med friheden den anden vej? Er det nødvendigt, at voksne, ansvarlige mennesker, som ønsker sig et sådant indgreb foretaget, skal gennem en større ansøgningsprocedure for at få lov til at lade sig sterilisere? Det er naturligvis et fremskridt, at det udtrykkeligt er sagt i lovforslaget, at ikke blot lægelige indgreb med andre absolut nødvendige formål, som faktisk medfører sterilitet, falder uden for lovforslaget, men at også lægeligt begrundede sterilisationsindgreb må foretages uden ansøgning. Sådant har praksis vel også hidtil været, men det er dog altid en fordel, at en strengt taget lovstridig praksis, som blot har været fulgt, og som ingen havde tænkt sig at gribe ind over for, nu legaliseres; men ret meget frigørelse er der jo ikke i det. Alle andre tilfælde kræver tilladelse fra de nu under mødrehjælpen henlagte samråd. Det kan i denne forbindelse fremføres, at to af det sagkyndige udvalgs medlemmer mente, at sterilisation burde gives fri for personer, der fremførte agtværdige grunde af ikke forbigående art, såfremt de kunne opnå tilslutning dertil hos overlægen på et offentligt sygehus. Flertallets begrundelser for, at man skal opretholde den hidtidige tilstand og forlange, at der skal tilladelse til sådanne indgreb, har

på flere punkter en kedelig bismag af formynderi over for voksne mennesker, og en del af betænelighederne ville vel falde bort, hvis man opretholdt reglen om, at der under alle omstændigheder skulle en skriftlig begæring til samt en forudgående vejledning af den overlæge, som skulle tage stilling til begæringen.

Der er dog et af flertallets argumenter, der har en meget betydelig vægt, nemlig at man kan forestille sig, at der kan lægges pres på en person af andre, f. eks. af ægtefælle eller af forældre, for at få den pågældende til at lade sig sterilisere. Indgreb i et menneskes personlige frihed sker jo ikke blot fra de offentlige myndigheders side; det kan også tænkes, at de offentlige myndigheder i visse tilfælde er den instans, der beskytter den personlige frihed mod utilbørlige indgreb, nemlig fra andre personers side. I visse tilfælde kan måske et generelt forbud mod sterilisation være en beskyttelse for de svageste mod nævenyttigt presseri fra tredjepersons, måske navnlig familiemedlemmers side. Ud fra dette synspunkt kan vi i liberalt centrum gå med til at opretholde dette meget betydelige apparat af ansøgninger og samrådsbehandlinger af disse sager, men det forekommer dog rimeligt, at man uden at gå det almindelige princip for nær foretager en vis liberalisering for personer, hvor betænelighederne ved at give fri må siges at være meget små.

Det er naturligt, at de afgørelser, som må træffes, henlægges til de samråd, der findes under mødrehjælpsinstitutionerne; det er blot efterhånden temmelig mange opgaver, der henlægges til disse. Samtidig læser man, at netop disse institutioner har ganske særlige vanskeligheder ved at skaffe kvalificeret personale. Der har bl. a. været omtalt et tilfælde fra Sønderjylland, hvor institutionen ikke har kunnet få selv de mest nødvendige socialrådgivere. Jeg ved ikke, om jeg måske må bede justitsministeren om at henvende sig til sin kollega familieministeren for at fremkalde et initiativ til, at der skaffes disse institutioners personale tilstrækkelig tilfredsstillende ansættelses- og lønvilkår på linje med konkurrerende institutioner.

Med hensyn til den i salen omdelte skrivelse fra Landsforeningen Evnesvages Vel, der fremsætter ønske om, at der til loven